

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 31 lipca 2015 r.

**w przedmiocie sprawozdania Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisji
Sprawiedliwości i Praw Człowieka o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy –
Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3058)**

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa zobowiązują Radę do opiniowania aktów prawnych dotyczących sądownictwa i sędziów, a także przedstawiania wniosków w tym zakresie.

Krajowa Rada Sądownictwa wypowiedziała się w sprawie wypełniania ustawowego obowiązku opiniowania aktów prawnych w stanowisku z dnia 6 listopada 2014 r. Zdaniem Rady przesyłanie do zaopiniowania konstytucyjnemu organowi państwa projektów aktów normatywnych nieuwzględniających kolegialnego charakteru Rady narusza zasadę współdziałania organów Państwa. Dotyczy to także nieprzedstawiania wraz z projektami ustaw aktów wykonawczych, a następnie występowanie o ich pilne, niezwłoczne bądź w możliwie najkrótszym terminie zaopiniowanie, co także narusza tę zasadę. Rada wyraża zaniepokojenie, że istotne zmiany w systemie prawa zgłaszane są w trakcie posiedzenia podkomisji po zamknięciu procesu opiniowania aktu prawnego. Może prowadzić to do wniosku, że nie są one przygotowane pod względem systemowym i wynikają z działań podejmowanych ad hoc, które prowadzą do systematycznego naruszenia ustrojowych rozwiązań dotyczących władzy sądowniczej. Niewątpliwie takie działania stanowią istotne naruszenie procedury legislacyjnej, w tym reguły wyrażonej w art. 3 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Nawiązując jednak do sprawozdania będącego przedmiotem niniejszej opinii, Krajowa Rada Sądownictwa zwraca uwagę na następującą kwestię.

Z istotną zmianą formalną, jaką jest powstanie odrębnej ustawy w miejsce regulacji opartej głównie na nowelizacji ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, wiązą się zmiany dla ustroju sądów powszechnych, w szczególności sądów okręgowych. Art. 1 ust. 1 projektu ustawy przewiduje, że opiniodawcze zespoły sądowych specjalistów (dalej jako: OZSS), będą działały w sądach okręgowych wydając opinie na

zlecenie sądu lub prokuratora w sprawach rodzinnych i opiekuńczych oraz w sprawach nieletnich, na podstawie przeprowadzonych badań. Oprócz zmiany nazwy „Rodzinne Ośrodki Diagnostyczno-Konsultacyjne” (dalej jako: RODK) na „opiniodawcze zespoły sądowych specjalistów” zmienia się również ich umiejscowienie instytucjonalne. Z organów pomocniczych sądów, stają się częścią sądów okręgowych, mimo że pierwotna wersja projektu ustawy przewidywała, że RODK są organami pomocniczymi sądów okręgowych. Takie umiejscowienie OZSS będzie negatywnie oceniane z punktu widzenia zasad podległości służbowej ich pracowników. Zwierzchnikiem służbowym specjalistów opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów będzie prezes sądu, chociaż nadzór nad nimi będzie sprawował Minister Sprawiedliwości. Takie rozwiązanie może także mieć negatywny wpływ na ocenę niezależności specjalistów sądowych przy wydawaniu opinii. Rada postuluje aby OZSS podlegały bezpośrednio nadzorowi Ministra Sprawiedliwości i nie były włączone do struktury sądów.